

De verdwenen
prinses van
Geografie

De verdwenen
prinses van
Geografie

Liesbeth Jochemsen

Met dank aan meester Paul

Hij leerde mij dat meerdere letters achter elkaar een woord
vormen, meerdere woorden achter elkaar een zin,
en wat je daar allemaal mee kunt doen.

Schrijver: Liesbeth Jochemsen

Coverontwerp: Hennie Enting

Auteursfoto: Jeroen Mies

ISBN ebook: 9789463429498

ISBN hardcover: 9789463182829

ISBN paperback: 9789463182980

NUR: 334

© Liesbeth Jochemsen

Lees ook het zelfstandig te lezen vervolg op dit boek:
Het goud van de Gelaarsde Kat (2017)

Mijn lieve Alice,

Ontelbare keeren heb U alreedsch gehoord oover de legende van den verdwenen prinses van Geografie. Volgensch d'overleveringh sijt sij door eene spinnenbeet in slaep gevallen, waerna niemant meer ietsch van haer heeft vernomen. Sommigen seghen dat sij in haer slaep sijt ooverleden. Andeeren geloven dat sij, volgensch de voorspellingh, na hondert jaer door eene prinsch sijt wacker gekust. Er sijn er selfsch bij die beweeren dat sij momenteel nogh ergensch rondloopt.

Hetgeen ick jou heden ga vertellen, sijt 't ware verhael agter de legende, eene verhael dat sonder jou heel andersch wasch geloopen ende waersghijnlijck niet eensch hat bestaen.

1 'BRANDEN!'

Uit mijn kindertijd herinner ik mij in het bijzonder twee dingen. Het eerste was dat ik nooit met spinnen mocht spelen. Zelfs als ik er alleen nog maar naar keek, riepen mijn empes al bestraffend: 'Dorarosa Christina Cornelia Augustina, afblijven!'

Voorals emme kon dan behoorlijk hysterisch reageren. En toen ik een jaar of zeven was, heb ik geheel onterecht, zelfs een paar dagen huisarrest gekregen. Het enige dat ik had gedaan was met mijn blote handen een spin vangen en die aan emme laten zien. Ik heb haar nog nooit zo hard horen gillen.

Mijn empes probeerden de spinnen uit alle macht buitenshuis te houden. Doordat wij echter in een groot paleis woonden was dat net zoiets als water uit de zee dragen. En zodoende kon ik ondanks het verbod deze fascinerende beestjes gemakkelijk bestuderen en stiekem alles over hen te weten komen.

Het tweede wat ik mij heel goed herinner was dat het mij ten strengste verboden was om bij een heksenverbranding aanwezig te zijn. Maar net zoals het met het verbod op spinnen was gegaan, zorgde dit ervoor dat ik niets liever wilde dan een keer bij zo'n executie aanwezig zijn. Dus toen ik op mijn vijftiende een paar hofdames stond af te luisteren en zodoende hoorde dat er die middag in de stad iemand op de brandstapel zou worden geëxecuteerd, kon ik mijn nieuwsgierigheid niet bedwingen en greep mijn kans.

De meeste hofdames durfden mij niet te helpen uit angst dat eppe hen zou straffen met een paar dagen opsluiting in de kerkers onder het paleis. Maar met hulp van een flinke som geld lukte het mij uiteindelijk om een van hen, Jacoba heette zij, zover te krijgen dat zij mij ongezien op het marktplein hielp te komen. Ik moest haar wel beloven dat ik haar niet zou verraden, voor het geval mijn empes er achter kwamen waar ik naartoe ging.

Zo kwam het dat ik, gekleed in een eenvoudige donkerblauwe rok met daarop een simpele lichtblauwe blouse en een okerkleurige jas, tussen het gepeupel stond.

‘Branden! Branden!’ scandeerde de opgestookte menigte. Joelend sloegen zij hun vuisten in de lucht.

Aangestoken door hun enthousiasme schreeuwde ik met hen mee.

‘Eindelijk zal zij haar verdiende straf krijgen!’ hoorde ik ineens iemand achter mij roepen.

Nieuwsgierig draaide ik mij om naar een gezette vrouw, die iets jonger was dan emme. Voor zover ik wist, werden er in deze streek momenteel geen beruchte misdadigers gezocht, dus wat kon de veroordeelde dan gedaan hebben om zo’n lot te verdienen? Geïnteresseerd vroeg ik het aan de vrouw.

‘Weet jij dat dan niet?’ vroeg zij verbaasd. ‘Iedereen weet dat toch?’

‘Wat weet iedereen?’

‘Onder welke steen heb jij de afgelopen jaren geleefd?’ vroeg een ander verbluft. ‘Weet jij dan niet van de vloek die over de prinses is uitgesproken?’

Ondanks de middagwarmte van de februari zon begon het opeens onaangenaam kil te worden. Huiverend sloeg ik mijn jas dicht om mij heen. De twee vrouwen schenen de plotselinge kilte niet opgemerkt te hebben. Zij stonden alweer naar het podium te staren waar op dat moment de gevangene op de brandstapel werd vastgebonden. Van alle kanten hoorde ik weer dit ene woord: 'Branden! Branden!'

Ik was enig kind, dus dat zou betekenen dat ik vervloekt was?! Ik geloofde er niets van. Die twee vrouwen hadden het vast over een of andere oude legende van een vervloekte prinses uit lang vervlogen tijden. Maar wat had deze veroordeelde daarmee te maken? Op zoek naar antwoorden zochten mijn ogen de menigte af. De twee vrouwen stonden inmiddels zo'n zes rijen verder naar voren, voor zover in dit gedrang van rijen gesproken kon worden. Dan maar aan iemand anders vragen.

Bijna recht voor mijn neus stond een magere blonde jongen van een jaar of acht die tevergeefs probeerde te zien wat zich aan de voorkant van het plein afspeelde. Als hij op zijn tenen stond, kon hij net de bovenkant van het schavot zien en alleen als hij in de lucht sprong, kon hij een glimp van het hele schouwspel opvangen. Om mij heen zag ik meer kinderen met hetzelfde probleem. Anderen hadden geluk en zaten glunderend op de schouders van hun eppe of emme. Ik besloot de jongen te helpen in ruil voor informatie over de vloek.

Ik tikte hem op de schouders. 'Wat weet jij van de vloek die over de prinses is uitgesproken?'

‘Dat weet toch iedereen?’ antwoordde hij geïrriteerd, zonder zich naar mij om te draaien. ‘En laat mij nu met rust. Straks mis ik nog iets.’ Tijdens het praten had hij voortdurend op het puntje van zijn tenen gestaan, waarbij hij zijn evenwicht bewaarde door op de schouders van de man voor hem te leunen. Nog voordat hij het laatste woord gesproken had, begon hij weer te trappelen van ongeduld. Zijn geschreeuw dat de veroordeelde moest branden deed weinig onder voor dat van de volwassenen.

Ik gaf het niet zomaar op. ‘Als ik er nou voor zorg dat jij een beter uitzicht krijgt, vertel mij dan alles wat jij weet over die vloek?’

Hij stopte met springen en draaide zich nieuwsgierig naar mij om, alsof hij probeerde in te schatten of ik wel tot zoiets in staat zou zijn. Aan de glinstering in zijn ogen zag ik dat hij had vastgesteld dat dit het geval was. Tegelijkertijd bespeurde ik in zijn blik iets van herkenning, maar die gedachte schoof ik snel weer opzij. Ik kwam tenslotte bijna nooit buiten de paleismuren.

De jongen was veel lichter dan ik gedacht had en met gemak tilde ik hem boven de massa uit. Nog voordat hij over de hoofden heen kon kijken, richtte hij zijn blik al in de richting van het schavot waar hij onafgebroken naar bleef turen, als een reiger die star in het weiland staat. Hij moest schreeuwen om zich verstaanbaar te maken: ‘in 't jaer dat de prinsesch seventien wordt, sal sij gebeten worden door eene spin ende hondert jaer slapen.’

De manier waarop hij de woorden als een geleerd versje opdreunde, wekten de indruk dat dit net zo

bekend was bij iedereen als dat ons land Geografie al jaren op gespannen voet leefde met buurland Topografie.

Dus dit ging wel over mij! Van ontzetting liet ik hem bijna vallen, maar wist hem op het nippertje nog vast te houden. Ik liet hem zachtjes op de klinkers zakken en probeerde intussen mijn kalmte te hervinden.

Vanuit mijn ooghoek zag ik hoe de beul intussen een brandende fakkel pakte, waarop de menigte heel hard begon te juichen. Ik had op dat moment geen vuur in mij om met hen mee te doen. Met mijn handen greep ik de mantels van twee willekeurige omstanders om te voorkomen dat ik zou vallen. Ik mocht absoluut niet laten blijken wie ik was, anders zouden thuis de rapen meer dan gaar zijn. Door het gedrang en geduw van het ongeduldige volk hadden de twee jonge vrouwen gelukkig niets in de gaten.

De jongen keek mij heel even teleurgesteld aan, alsof het straks mijn schuld zou zijn wanneer hij het hoogtepunt miste. Het volgende moment veranderde hij weer van een statige reiger in een springende kikker die, met zijn rug naar mij toe, zijn best deed om boven het maaiveld uit te komen. Hij schreeuwde wederom met de menigte mee, die nu nauwelijks nog op het marktplein paste: 'Branden! Branden!'

Ook de straten en steegjes rondom stonden inmiddels barstensvol mensen. Met z'n allen dachten zij slechts aan een ding en werden hoe langer hoe ongeduldiger.

Min gedachten waren heel ergens anders. Geschokt staarde ik naar de mensen om mij heen. Nu wist ik waarom vooral emme zo bang als een wezel was voor

spinnen en waarom ik nooit met hen mocht spelen. Maar waarom was mij hier nooit iets over verteld?

Op de achtergrond ging het geschreeuw van de menigte onverminderd door, als een cadans die niet te stoppen is: 'Branden! Branden!'

Ik begon mij hoe langer hoe duizeliger te voelen. Het leek wel of al die mensen samensmolten tot een grote, wazige vlek. Het geschreeuw en gejoel begon steeds verder weg te klinken. Omdat iedereen het beste plekje wilde, werd de massa meer en meer samengeperst. Met iedere duw kreeg ik minder ruimte en daarmee ook minder lucht. Het gekke was, dat naarmate de mensen dichter om mij heen stonden, hun geschreeuw verder weg begon te klinken. Uiteindelijk was het slechts een fluistering in de wind: 'Branden... Branden...' Daarna werd het zwart voor mijn ogen.

2 HEKSENJACHT

‘Gaaf het wel, mevrouw?’ Een bezorgd gezicht boog zich over mij heen.

‘Eh... ja, ik denk het wel,’ stamelde ik. Ik moest zijn flauwgevallen. Een aantal omstanders stond nieuwsgierig en bezorgd in een kring over mij heen gebogen. De rest scheen mij niet opgemerkt te hebben. Ook de jongen die ik zo even nog had geholpen, had geen aandacht voor mij.

De doek met ragfijn bloemmotief, die ik over mijn hoofd had gebonden, was naar achteren gegleden en een bruine pijpenkrul hing voor mijn linkeroog. Ik zag nu pas dat de hoofddoek wel erg opviel in vergelijking met de rest van mijn kleding. Misschien had ik toch een exemplaar van Jacoba moeten lenen. Vlug schoof ik de doek naar voren om zodoende mijn kapsel weer te verbergen. Hopelijk had niemand mij herkend.

Iemand stak een hand uit, die ik dankbaar aanpakte om mijzelf overeind te hijsen. Zodra ik, nog een beetje wankel, op de benen stond, klopte ik het vuil van mijn kleding en controleerde of de hoofddoek wel goed zat. ‘Dus de persoon op de brandstapel wordt verdacht van hekserij?’ vroeg ik intussen.

‘Dat is de heks die de vloek heeft uitgesproken, ja,’ antwoordde een man met een lange, witte baard en een roodgele mantel. ‘Kijk zelf maar. Zij is oud, heeft haren zo zwart als de nacht en ijsblauwe ogen. Dit moet haar zijn.’

Ik ging op mijn tenen staan, waardoor ik net over de hoofden heen kon kijken en zag middenin de stinkende rookwolken een oude man met zwarte haren, gekleed in een bloemetjesjurk. Alleen dat van die ogen kon ik van deze afstand niet zien en ik had er ook geen behoefte aan om mijzelf met behulp van ellebogenwerk naar voren te wurmen.

‘Waarom heeft hij een jurk aan?’ vroeg ik aan een man die twee keer zo oud was als eppe.

‘De heks die de vloek heeft uitgesproken was ook een travestiet,’ antwoordde een ander.

Mijn hele leven al werden er heksen verbrand, iets wat ik tot dan toe heel normaal had gevonden. Heksen waren slechte mensen die vervloekingen over anderen uitspraken en zich inhielden met zaken die het daglicht niet konden verdragen. De enige manier om hen definitief uit te roeien, was door hen te verbranden. Maar nu begon ik mij af te vragen of die heksenvervolgning niet iets te maken had met die vloek waar ik zojuist over gehoord had en waar iedereen blijkbaar van wist. Zouden al die heksen verbrand zijn vanwege mij? En hoe wisten zij dat dit die bewuste heks was? Er waren wel meer oude mensen met zwart haar en blauwe ogen. Een gevoel van schuld en schaamte ging door mijn lijf.

‘Hoe weet jij dat dit wel de goeie is?’ vroeg ik.

‘Omdat zij is gepakt door de beroemde heksenjagers,’ antwoordde de man met de baard. ‘Koning Dagobrecht en koningin Catherina hebben een beloning uitgelooft van vierhonderd florijnen voor iedere heks die verbrand wordt en zij hebben daar hun beroep van gemaakt.’

Behalve de normale beroepen als boekbinder, chirurgijn, leerlooier of meubelmaker kan men dus ook heksenjager worden, dacht ik verbaasd. En het betaalde ook nog goed. Een snelle rekensom leerde mij dat zo'n iemand vier keer per jaar een heks moest vangen om in betrekkelijke welvaart te kunnen leven.

'Dus voor deze heks hebben zij ook vierhonderd florijnen gekregen?' Ik keek vragend van de een naar de ander.

'Nee, hiervoor hebben zij vijftienduizend florijnen gehad, omdat dit eindelijk de bewuste heks is,' antwoordde een vrouw van middelbare leeftijd.

De man naast mij floot tussen zijn tanden bij het horen van dat bedrag. Ongetwijfeld was hij niet de enige die het graag had willen hebben. Voor dat geld moest een gemiddelde arbeider zo'n tien jaar werken.

'Maar hoe weten die heksenjagers dat? Zij kunnen zich toch ook vergissen?'

'Dit keer niet. Zij hebben ons verzekerd dat zij ervan overtuigd zijn dat dit de bewuste toverkol is,' antwoordde een jongeman, nauwelijks ouder dan een kind.

Dat zou ik ook zeggen, dacht ik gewiekst. 'Dus zij gaan nu op hun lauweren rusten?' Het was meer een vaststelling, dan een vraag.

'Dat kan ik mij niet voorstellen,' antwoordde de man die net nog tussen zijn tanden had gefloten. 'Johannes en Gretha zien de heksenvervolging niet alleen als hun werk, maar ook als hun hobby. In feite doen zij dit al sinds hun eppe hen als kind achterliet in het bos.' Daarop vestigde hij zijn volledige aandacht weer op het podium

waar alle anderen hun concentratie ook op richten. Hij schreeuwde met de massa mee, die als een geheel dat ene woord eindeloos bleef herhalen: 'Branden! Branden!' waarbij een ieder zijn best deed om boven het geschreeuw van de rest uit te komen. Het was ook vrijwel het enige dat mijn oren nu nog vernamen.

De onaangename geur van geroosterd vlees drong mijn neusgaten binnen. Ik probeerde met het volk mee te schreeuwen, bang om ontdekt te worden wanneer ik als enkeling zou zwijgen. Maar hoe hard ik ook mijn best deed, het leek wel of mijn keel werd dichtgeschroeid. Er kwam geen enkel geluid meer uit.

Zelfs door het geschreeuw van het volk heen kon ik de doodsangsten horen van de man op de brandstapel. Was hij wel schuldig? Of was hij slachtoffer van de hebzucht van anderen? Het was duidelijk dat dit voor de menigte niets uitmaakte. Bij iedere doodskreet van de veroordeelde leek het of zij harder en enthousiaster begon te juichen: 'Branden! Branden!'

Uiterlijk probeerde ik niets te laten merken, maar intussen ging het gegil mij door merg en been. Een misselijkmakend gevoel steeg op naar mijn keel en ik moest mijn best doen om niet opnieuw flauw te vallen. Ik slikte een paar keer. Haalde diep adem om niet te hoeven kokhalzen. Ik wilde nog maar een ding: weg hier. Zo snel mogelijk.

Ik probeerde het plein langs de westkant verlaten, waar de horizon door de ondergaande zon in brand was gestoken. De mensen lieten mij echter niet door en hoe meer ik mijn best deed om naar achteren te geraken, hoe harder ik juist naar voren werd geduwd. Er zat niets

anders op dan via de voorkant het plein achter mij te laten, vlak langs het inmiddels gruwelijk verbrande lichaam van de terechtgestelde.

Uiteindelijk geraakte ik bij het einde van het plein, waar mijn knieën tegen het houten schavot aanschuurden en mijn ogen de gestalte van de veroordeelde angstvallig probeerden te vermijden. Wanhopig speurde ik langs de linkerkant, op zoek naar de kortste weg richting het veilige paleis. Omdat ik daar geen uitweg zag, richtte mijn blik zich naar rechts.

En toen gebeurde het. Heel even ontmoette ik de ogen van de man. Tot mijn verbijstering en afschuw leefde hij nog, al was er weinig menselijks meer van hem over. De blik in zijn ogen zal ik nooit vergeten, een blik vol doodsangst, woede en verwijt. De woorden die hij met schorre stem sprak, staan voor altijd in mijn geheugen gebrand: 'Hiervoor zul jij boeten!'

Ik kan jou verzekeren dat hij gelijk kreeg, al heb ik er ook veel moois aan overgehouden.

3 VERRADEN

Tot mijn opluchting wist ik ongezien mijn badruimte te bereiken. Gehaast opende ik de deur en stormde haast naar binnen. In mijn ooghoek zag ik nog net hoe Jacoba verschrikt opzij sprong.

‘Kun jij het bad laten vollopen?’ vroeg ik zonder haar aan te kijken. ‘Ik wil een warm bad met lavendelolie.’

‘Gaat het wel goed met u?’ vroeg Jacoba, zodra de eerste ketel water boven het vuur hing. ‘U ziet zo bleek.’ Voorzichtig voelde zij of het water al warm genoeg was.

‘Het gaat prima,’ loog ik.

Jacoba zei niets toen zij het warme water zorgvuldig in de badkuip goot, maar de uitdrukking op haar gezicht verraadde dat zij haar twijfels had.

Niet veel later dompelde ik mij langzaam onder in het behaaglijke water. ‘Wat weet jij van de vloek?’ vroeg ik.

Jacoba liet van schrik de ketel uit haar handen vallen. Met veel gesis werden de vlammen gedoofd. Geschrokken draaide zij zich om. ‘Welke vloek?’ Zij keek alsof zij zojuist water had zien branden.

‘De vloek die over mij is uitgeroepen. Wat weet jij daarvan?’ Ik staaarde naar de zwarte ketel, die als een tol in de rondte draaide.

Pas toen het ding helemaal tot stilstand was gekomen, antwoordde Jacoba aarzelend: ‘uw empes hebben ons verboden om daar met u over te praten, hoogheid.’

Geërgerd slaakte ik een zucht. Zij stond er om bekend dat een geheim bij haar zo veilig was als een florijn bij een geldwolf. Mijn andere hofdames waren al bang

geweest om hun kleding aan mij uit te lenen, dus die zouden zeker niet spraakzaam zijn.

Een zacht bonzen maakte dat ik mijn ogen op de deur vestigde. Ik vroeg Jacoba om te kijken wie het was. Zo discreet mogelijk deed zij de deur net ver genoeg open dat zij er zijwaarts doorheen paste, wat met haar omvang nog niet gemakkelijk was. Enkele tellen later was zij weer terug. 'De koning wil dat u zich zo snel mogelijk naar de rozentuin begeeft, hoogheid.'

'Hij wacht maar even tot ik klaar ben met mijn bad.' Ik had plotseling het bange vermoeden dat de man op de brandstapel niet de enige was die mij had herkend.

'Waar was jij vanmiddag?' riep eppe zonder zich naar mij om te draaien. Ik was nauwelijks de massief eiken deuren van de binnentuin gepasseerd.

Met ferme passen beende eppe naar een bronzen standbeeld. Het moest een ruiter te paard voorstellen die vastberaden ergens op af galoppeert. Hij was erg trots op zijn zelf ontworpen kunstwerk dat hij ter ere van zijn twintigjarig koningschap had laten maken. Iedereen die op bezoek kwam kreeg te horen en te zien dat hijzelf met zijn lievelingspaard Zeebiscuit model had gestaan.

Emme en ik keken ieder vanuit een andere kant toe hoe hij een zijden zakdoek uit zijn broekzak haalde en daarmee een onzichtbaar vuiltje van het beeld afveegde.

Uiterlijk kalm liep ik op hem af, maar intussen zweetten mijn handen behoorlijk en begon mijn hart als een kudde op hol geslagen herten in mijn keel te bonken. Ik was blij dat ik de gelegenheid had genomen om een bad te nemen. Nu de geur van rook en verbranding niet

meer om mij heen hing, kon ik simpelweg alles ontkennen. 'Gewoon, thuis,' antwoordde ik toen ik vlakbij hem was.

'Ik dacht dat wij jou geleerd hadden om niet te liegen.' Emme moest zich er natuurlijk weer mee bemoeien.

'Dat doe ik ook niet. Ik ben vanmiddag echt thuis geweest. Vraag maar aan Jacoba.'

'Hoe kan het dan dat Leonhard jou vanmiddag op het marktplein gezien heeft?' vroeg emme.

Hoe kon de schrijnwerker mij herkend hebben? Ik had hem de hele dag niet gezien. Het moest gebeurd zijn toen ik bewusteloos op de klinkers lag. Blijkbaar was hij weer verdwenen voordat ik was bijgekomen. Of ik had door het gedrang en de schok niet voldoende opgelet.

Zoekend naar een geschikte verklaring staarde ik naar een koppel houtduiven die naast elkaar in de magnolia landden. Intussen had eppe weer een ander vuiltje op het beeld gevonden. Als kind heb ik heel vaak gevraagd waarom hij het niet binnen neerzette, maar dan zou het volgens hem niet tot zijn recht komen. 'Ik denk dat hij mij heeft verward met iemand anders,' antwoordde ik tenslotte. Het klonk niet erg overtuigend, maar ik kon zo gauw niets beters verzinnen.

'Dat denken wij niet.' Eppe leunde met zijn arm op de voet van het beeld. Toen het gemaakt werd, had hij zorgvuldig twee personen tot "*Bewaerdersch van 't Kunstwerk*" benoemd. Behalve hijzelf, waren zij de enigen die er ongestraft aan mochten komen. 'Eerst geloofden wij hem niet,' vervolgde hij, 'wij hebben jou namelijk verboden om ooit bij zoiets aanwezig te zijn.' Hij vouwde zijn zakdoek nauwgezet op en gaf hem aan

een voorbijlopende gaardenier. 'Of was jij dat soms vergeten?' vroeg hij met zijn linkerwijsvinger irritant voor mijn neus zwaaiend.

Ik schudde mijn hoofd.

'Maar toen wij aan Leonhard vroegen wat voor kleding jij aan had, wist hij tot in detail te vertellen dat jij een donkerblauwe rok met een lichtblauwe blouse en een okerkleurige jas aanhad,' verklaarde emme. 'Om niet herkend te worden, had jij de hoofddoek die jij van grootemme Augustina voor jouw twaalfde verjaardag had gekregen om jouw hoofd gebonden.'

'Bovendien,' voegde eppe er aan toe, 'stond een klein halfuur geleden een mager blond jongetje van een jaar of acht bij de paleispoort die enthousiast aan de wachters vertelde dat hij de prinses op het marktplein gezien had. Wij hoeven jou denk ik niet te vertellen wat hij heeft gezegd over jouw kleding.'

Verraders! dacht ik kwaad. Wat dachten zij hiermee te bereiken? Een beloning soms? 'Zij hebben het vast over iemand anders gehad.' Met grote ongemanierde passen beende ik richting de deur.

'Jij houdt ons niet voor de gek, jongedame.' Emme blokkeerde mij de weg. 'Was jij vanmiddag bij de executie, ja of nee?'

'Waarom vraagt u dat als u het antwoord toch al denkt te weten?' snauwde ik chagrijnig terug.

'Waarom lieg jij tegen ons?' Mijn empes stonden nu naast elkaar, om op die manier een front tegen mij te vormen.

'Ik heb al gezegd dat ik niet heb gelogen. Ik ben vanmiddag gewoon thuis geweest. Jacoba kan dat

bevestigen. Hoe vaak moet ik dat nog herhalen voordat jullie het begrijpen?' Soms konden mijn empes echt onmogelijk zijn.

Eppe pakte mij bij mijn rechter bovenarm. 'Jij bent degene die het niet begrijpt. Als wij zeggen dat jij ergens niet naar toe mag gaan, betekent dat niet dat jij in de kleding van een dienstmeisje wel kunt gaan.' Hij had weer eens die ranzige pruimtabak in zijn mond. Walgend probeerde ik mij los te maken uit zijn greep.

'Wees niet te hard voor haar, Dagobrecht.' Emme legde een kalmerende hand op zijn schouder. 'Zij is nog maar een kind.'

'Ik ben geen kind meer!' riep ik verontwaardigd uit, 'dus houd alstublieft een keer op met mij zo te behandelen!' Beledigd keek ik mijn beide empes in de ogen. Het was maar goed dat blikken niet konden doden.

'Zolang jouw gedrag zo blijft als nu, ben jij nog steeds een klein kind. En als jij niet heel gauw jouw grote mond houdt, dan krijg jij weer een kindermeisje.' Emme sprak met verheffende stem. Als zij dat deed, en dat was niet vaak, dan was het menens. Dan kon ik maar beter voorzichtig zijn met wat ik deed en zei.

Turend naar de magnolia, waar de twee houtduiven nog steeds naast elkaar zaten te koeren, bedacht ik hoe ik mij hier het beste uit kon redden. Het laatste wat ik wilde was op mijn vijftiende iemand toegewezen krijgen die mij continu in de gaten moest houden. 'Als jullie gewoon de waarheid hadden verteld, dan had ik niet naar die heksenverbranding hoeven gaan,' antwoordde ik na een lange stilte.